

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A kereskedelempolitika felülvizsgálata

(2021/C 175/04)

Előadó:	Willy BORSUS (BE/Renew Europe), Vallónia alelnöke, gazdasági, külkereskedelmi, kutatási és innovációs, a digitális gazdaságért felelős, mezőgazdasági, területrendezési, a duális szakképzési intézetért (IFAPME) és a kompetenciaközpontokért felelős miniszter
Referenciaszöveg:	COM(2021) 66 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA****Általános megjegyzések**

1. általában véve üdvözlí az Európai Bizottság február 18-i közleményét, melynek címe: „Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika”; tudomásul veszi a közleményben foglalt következtetéseket és ajánlásokat, azonban megjegyzi, hogy a dokumentumnak vannak gyenge pontjai is, amelyekkel foglalkozni kell;
2. úgy véli, hogy a kereskedelempolitikát alaposan újra kell gondolni az európai zöld megállapodás fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó kötelezettségvállalásaival való összhang biztosítása érdekében, válaszként a digitális átállás jelentette kihívásokra, valamint biztosítandó az uniós ipar versenyképességének növelését és hozzájárulva az európai foglalkoztatás fejlesztéséhez és a polgárok életszínvonalának javításához; végül hangsúlyozza, hogy a kereskedelempolitikának javítania kell az Európai Unió ellenálló képességét és biztosítania kell, hogy az Unió képes legyen csillapítani a jelenlegi és a jövőbeni rendszerszintű sokkhatásokat, különösen azokat, amelyek az éghajlatváltozáshoz, a növekvő geopolitikai feszültségekhez, valamint a további járványok és más egészségügyi válságok kockázatához kapcsolódnak;
3. emlékeztet arra, hogy a kereskedelem központi szerepet játszik az Unió gazdaságában és azon több millió európai munkahely szempontjából, amelyek az Európán kívüli exporttól függenek. A Covid19-válságot megelőzően 35 millió európai munkahely függött az exporttól és 16 millió a külföldi beruházásoktól. Másikféppen fogalmazva hétből egy munkahely az exporttól függött;
4. aggodalmát fejezi ki a Covid19-válság által a nemzetközi piacokon kiváltott sokk hullám és a már korábban is nehéz helyzet súlyosbodása miatt, különös tekintettel a geopolitikai feszültségek növekedésére, amelyet ez előidézett. A Kereskedelmi Főigazgatóság friss felmérése szerint a nemzetközi kereskedelem várhatóan 10–16 %-kal csökken 2020-ban; az EU-27 harmadik országokba irányuló kivitele várhatóan 9–15 %-os csökkenést mutat majd, ami körülbelül 282–470 milliárd euro közötti csökkenést jelent⁽¹⁾; aggodalommal jegyzi meg, hogy a Covid19-világjárvány miatt az ILO becslései szerint 2020-ban csak Európában 12 millió munkahely szűnik meg;
5. megjegyzi, hogy a társadalmi-gazdasági nehézségekkel párhuzamosan az állampolgárok egyre szélesebb körben vetnek fel kérdéseket azt illetően, hogy a globalizáció előnyei hogyan oszlanak meg az értékláncok mentén az összes gazdasági ágazatban és a társadalom egészében; e tekintetben fontosnak tartja, hogy a polgárokhoz legközelebbi szinten álló helyi és regionális önkormányzatokat az Európai Bizottság átfogóan bevonja, ha uniós kereskedelmi megállapodásokról van szó, illetve konzultáljon velük ezekben a kérdésekben; ezzel összefüggésben aggodalmát fejezi ki az Európai Bizottság által – az Európai Unió Bírósága Szingapúr-ügyben hozott ítéletét követően (2017. májusi 2/15. sz. vélemény) – a legutóbbi kereskedelmi tárgyalások során elfogadott megközelítés miatt, mely szerint igyekezett kerülni a „vegyes” kereskedelmi kapcsolatokat azzal, hogy csak az EU kizárólagos hatáskörébe tartozó kereskedelmi megállapodásokat tárgyalat;
6. szilárd meggyőződése, hogy csak egy, az EU értékeit, alapvető, megkérdőjelezhetetlen jogalkotási normáit és a fenntartható fejlődési célokat tiszteletben tartó, fenntartható kereskedelmi modell járulhat hozzá mindenki jólétéhez és boldogulásához az Unión belül és kívül egyaránt;

⁽¹⁾ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/may/tradoc_158764.pdf.

A gazdasági helyreállítás keretében meg kell erősíteni a kereskedelempolitika és az Európai Unió egyéb ágazati politikái közötti összhangot

7. úgy véli, hogy nagyobb összhangot kell biztosítani az EU kereskedelempolitikája, illetve az uniós mezőgazdasági, digitális, verseny-, adó-, szociális, környezetvédelmi, ipar-, közlekedés-, éghajlat-, energia-, fejlesztési és kohéziós politika, továbbá az alapvető jogok között; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság csekély hangsúlyt helyez az EU ezen ágazati politikái közötti koherencia szükségességére;

8. hangsúlyozza, hogy az önkormányzatoknak szabadon kell tudniuk dönteni az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásáról, megrendeléséről és finanszírozásáról;

9. hangsúlyozza, hogy a közszolgáltatásokat és a kritikus infrastruktúrákat (általános érdekű közszolgáltatásokat) kereskedelmi megállapodásokban kell védeni. Ezért azt kéri, hogy ezeket átfogó jelleggel és jogilag megalapozott módon vegyék ki a szabadkereskedelmi és beruházási megállapodások, valamint az összes beruházásvédelmi rendelkezés hatálya alól, például úgy, hogy a szerződéses piacra jutási rendelkezéseknél, illetve a legnagyobb kedvezményes elbánás és az egyenlő nemzeti bánásmód kapcsán egy „pozitív jegyzéken alapuló megközelítést” alkalmaznak;

10. úgy véli, hogy a kereskedelempolitika felülvizsgálatát az uniós versenypolitika bizonyos elemeinek célzott reformjával, valamint az európai ipari és innovációs politika újragondolásával párhuzamosan kell elvégezni, oly módon, hogy támogassuk az EU kulcsfontosságú területeken betöltött világszintű vezető pozícióját; ezzel összefüggésben érdeklődéssel várja az EU 2021 áprilisára bejelentett megújított iparpolitikai stratégiáját;

11. hangsúlyozza, hogy az EU-nak globális megoldásra kell törekednie a digitális szolgáltatások adóztatása terén, megfelelő globális irányítással és szabályokkal; amennyiben az elkövetkező hónapokban nem sikerül nemzetközi – többek között OECD-szintű – megoldást találni, az EU-nak fontolóra kell vennie, hogy egyedül lépjen fel;

12. támogatja azt a felhívást, hogy az uniós kereskedelmi vagy gazdasági megállapodások – a WTO elveivel és szabályaival összhangban – foglaljanak magukban egy, az adóbüncselekmények, a pénzmosás és az agresszív adótervezés elleni záradékokat, valamint az adóhatóságok közötti együttműködést tartalmazó fejezetet. Az Európai Bizottságnak be kellene illesztenie egy ilyen fejezetet a folyamatban lévő tárgyalásokba és a már hatályban lévő szerződések felülvizsgálatába;

13. az agrárpolitika kapcsán hangsúlyozza, hogy az olyan kereskedelempolitika, amely nem biztosítja, hogy a külső piacok a fenntarthatóság és az élelmiszer-biztonság tekintetében megfeleljenek a magas szintű európai normáknak, súlyosan alááshatja a belső piacot, és veszélyeztetheti a mezőgazdasági ágazatot, különösen, ha az már egyébként is nehézségekkel küzd. Ezáltal veszélyeztetheti az EU élelmiszer-ellátását, vagyis a közös agrárpolitika alapvető célkitűzését, valamint az ágazat dolgozóitól függő európai területek irányítását; úgy véli, hogy a felülvizsgált kereskedelempolitikának az agrárpolitikával együtt a méltányos javadalmazás garantálása révén hozzá kell járulnia a foglalkoztatás globális fenntartásához és a mezőgazdasági termelés fennmaradásához. A kereskedelempolitikának egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítania a mezőgazdaság számára a belső piac és a külső piac között, előnyben részesítve az Európai Unión belüli kínálatot a külső piacokon történő termeléssel szemben. Ugyanakkor a piacirányítás belső szabályainak a versenyképesség biztosítása érdekében ösztönözniük kell belső piacunk diverzifikációját. El kell azonban kerülni, hogy mindez aláássa az afrikai országokkal fenntartott tisztességes kereskedelmi kapcsolatok megerősítésére irányuló erőfeszítéseket;

14. sajnálja, hogy az Európai Bizottság közleménye nem tartalmaz olyan megoldásokat, amelyek enyhíthetnék a kereskedelmi megállapodásoknak a már a belső piacon nyomás alatt álló vagy sérülékeny mezőgazdasági ágazatokra gyakorolt esetleges negatív hatásait; kéri, hogy fontolják meg egy támogatási mechanizmus létrehozását a leginkább érintett ágazatok számára; e tekintetben különösen aggasztja, hogy az EU–Mercosur társulási megállapodás-tervezet kétségtelenül negatív hatást gyakorolhat egyes mezőgazdasági ágazatokra;

15. emlékeztet arra, hogy a kohéziós politikára fontos szerep hárul abban, hogy az Európai Unió térségeit versenyképesebbé tegye az adott terület igényeihez igazított, olyan kulcsfontosságú szektorokban indított célzott beruházások révén, mint a hálózati infrastruktúra, a konnektivitás, a kutatás és az innováció, a kkv-k, informatikai szolgáltatások, környezetvédelmi és éghajlat-politikai intézkedések, minőségi munkahelyek és társadalmi befogadás. Különös figyelmet kell szentelni a távoli és külső területek igényeinek, ahol elengedhetetlen az infrastruktúra fejlesztése és korszerűsítése;

16. úgy véli, hogy az uniós kereskedelempolitikának nem szabad aláásnia a harmadik országokkal folytatott uniós fejlesztési együttműködést, a leggyengébb gazdaságok esetében pedig kiegyensúlyozott, méltányos megközelítést szorgalmaz a szabadkereskedelmet illetően;

17. támogatja, hogy az Európai Bizottság terjesszen elő egy jogi eszközt a külföldi támogatások által az EU belső piacán okozott torzulások kezelésére, és hangsúlyozza az európai versenyszabályok korszerűsítésének és naprakésszé tételének szükségességét;

18. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy bizonyítsa, hogy rövid távon megvalósítható az Energia Charta Egyezmény ambiciózus korszerűsítése, amely összhangba hozná azt a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel, és integrálná az EU-nak a beruházások védelmére vonatkozó korszerűsített megközelítést; ennek hiányában meg kell vizsgálni az EU e szerződésből való rendezett kilépésének lehetőségét;

19. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy tegyen meg minden szükséges lépést annak érdekében, hogy biztosítsa a még hatályban lévő EU-n belüli kétoldalú beruházási szerződések gyors és rendezett megszüntetését;

A nyitott stratégiai autonómia modellje felé

20. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU továbbra is nyitott gazdaság maradjon, és továbbra is támogassa a szabad, méltányos, fenntartható, szabályokon alapuló nemzetközi kereskedelmet, amely valamennyi kereskedelmi partner számára előnyös; ebben az értelemben támogatja az Európai Bizottságnak a WTO megreformálására tett erőfeszítéseit. Arra kell törekedni, hogy újjáélesszük és megerősítsük a WTO-t többek között oly módon, hogy a legfontosabb területeken korszerűsítsuk munkamódszereit és megszüntetjük a szabályozási hiányosságokat, hogy a WTO megfelelően tudjon reagálni az aktuális kereskedelempolitikai kihívásokra;

21. üdvözli az Európai Bizottság által javasolt nyílt stratégiai autonómia modelljét, amely nyílt, fenntartható és határozott kereskedelempolitikát kell, hogy jelentsen, amely hasznosítja és védi gazdasági javainkat, garantálja a hozzáférést a kulcsfontosságú piacokhoz és nyersanyagokhoz, illetve biztosítja a létfontosságú árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzájutást; az RB ugyanakkor óva int a protekcionista tendenciáktól, és hangsúlyozza, hogy Európának továbbra is olyan globális stratégiai szereplőnek kell maradnia, amely tiszteletben tartja a nemzetközi szabályokat és készen áll azok érvényesítésére is;

22. úgy véli, hogy ez magában foglalja az értékláncoknak az illetékes regionális szervek részvételével történő feltérképezését a stratégiai ágazatok függőségeinek felmérése és csökkentése, valamint a legérzékenyebb – különösen a távoli és elszigetelt területeken, így a legkülső területeken jellemző – ipari ökoszisztémák és bizonyos meghatározott szakterületek – például az egészségügyi, a védelmi, a világűrrel, az élelmézzel, a digitalizálással és a kritikus alapanyagokkal kapcsolatos ágazatok – rezilienciájának növelése érdekében; figyelemmel fogja kísérni az Európai Bizottság jelenleg folyó munkájának eredményeit, amely a stratégiai függőségek és a legérzékenyebb ipari ökoszisztémák feltérképezésére irányul;

23. hangsúlyozza, hogy ez magában foglalhatja a termelés és az ellátási láncok diverzifikálását, a stratégiai készletek kialakítását, az európai beruházások és termelés ösztönzését, az alternatív megoldások feltárását, valamint a tagállamok közötti ipari együttműködés előmozdítását;

24. megjegyzi, hogy a Covid19-válság rávilágított a regionális ökoszisztémákban rejlő kreatív és innovációs lehetőségekre, és új, együttműködésen alapuló megközelítéseket ösztönzött az ellátással kapcsolatos kihívások kezelésére például az orvostechikai eszközök és a gyógyszerek terén; úgy véli, hogy az EU-nak – különösen a szereplők közötti együttműködés támogatására irányuló intézkedések révén – bizonyos ágazatokban segítenie kellene a helyi gazdaság megerősödését, és ösztönöznie kellene az innovatív európai értékláncokat, az ökoszisztémák egymást kiegészítő jellegére építve; úgy véli, hogy a klaszterezési politikák és a klaszterek közötti együttműködés hasznos eszközt jelentenek a kritikus tömegek felépítéséhez és a kkv-k igényeinek kielégítéséhez; úgy véli, hogy az egyes stratégiai termékek iránti kereslet kritikus tömegének kialakulása és annak láthatósága a belső piacon hozzájárulhat bizonyos termelő tevékenységek áthelyezéséhez és a versenyképes termelés kialakulásához az EU területén, és pedig különösen azáltal, hogy felgyorsítja az innovatív megoldások forgalomba hozatalát;

25. emlékeztet arra, hogy a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek (IPCEI) megvalósítása érdekében egyedi cselekvési terveket kell kidolgozni az Unión belül azonosított valamennyi stratégiai értéklánc számára, ezek ugyanis fontos eszközt jelentenek a zöld és digitális átálláshoz és az EU technológiai vezető szerepének megerősítéséhez, különösen az akkumulátorok, a mikroelektronika és a hidrogén területén;

Csak egy fenntartható kereskedelmi modell járulhat hozzá mindenki jólétéhez és boldogulásához az Európai Unión belül és külföldön egyaránt

26. tudomásul veszi, hogy a közlemény utal a kereskedelmi megállapodások kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezeteinek hatékony végrehajtására és érvényesítésére irányuló 15 pontos uniós cselekvési tervre; üdvözlí, hogy ez a felülvizsgálat a tervek szerint az ezen fejezetek végrehajtásának és érvényesítésének minden releváns aspektusára kiterjed majd, ideértve a kötelezettségvállalások körét, a nyomkövetési mechanizmusokat, meg nem felelés esetén a szankciók alkalmazásának lehetőségét, az „alapvető fontosságú elemekre” vonatkozó záradékot, valamint az intézményi felépítést és a szükséges erőforrásokat; sajnálja, hogy a felülvizsgálat és a közlemény elkészítése nem összehangoltan történt, ugyanakkor üdvözlí, hogy a felülvizsgálat befejezését előrehozták 2021 végére; azt szeretné, ha a felülvizsgálat a lehető legátláthatóbb és inkluzívabb módon történne;

27. e tekintetben úgy véli, hogy a környezet- és éghajlatvédelmi, valamint szociális kérdésekben elfogadott olyan európai normákat, mint amelyeket az európai zöld megállapodás és a szociális jogok európai pillére is említ, be kell építeni minden, az Unió által tárgyalt kereskedelmi megállapodásba, valamint e normákat minimumkövetelményeknek kell tekinteni, amelyek mellett a felek elkötelezik magukat; úgy véli, hogy ez elősegíti az e normáknak megfelelő európai kkv-k és ipar fellendülését, miközben a velük kereskedő partnereikre is húzóhatással bír;

28. úgy véli, hogy az EU-nak határozottabban kell fellépnie egyrészt az emberi jogok, másrészt a kereskedelmi megállapodásokban foglalt társadalmi, valamint környezet- és éghajlatvédelmi előírások tiszteletben tartása és előmozdítása mellett; üdvözlí, hogy az Európai Bizottság panaszkezelési mechanizmust vezet be, amely a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kötelezettségvállalások megsértésének jelzésére szolgál; kiáll amellett, hogy a megállapodások minden szerződő fele a teljes területén betartsa, támogassa és jogszabályaiban és gyakorlatában hatékonyan alkalmazza a nemzetközileg elismert, többek között az ILO alapvető egyezményeiben meghatározott alapvető munkaügyi normákat;

29. támogatja az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy a Párizsi Megállapodást tegyék a jövőbeli kereskedelmi és beruházási megállapodások alapvető elemévé, és e megállapodásokban részesítsék előnyben a Biológiai Sokféleség Egyezmény hatékony végrehajtását;

30. ösztönzi, hogy a kereskedelmi megállapodások hatékony végrehajtása érdekében jutalmazza a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kötelezettségeket betartó partnerországokat. A feleknek adott esetben a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló fejezetre vonatkozó rendelkezések hatékony megvalósításához kapcsolódóan fokozatos vámcsökkentést kellene bevezetniük, és pontosan meg kell határozniuk azokat a feltételeket, amelyeket az országoknak teljesíteniük kell az ilyen csökkentéshez, ideértve az említett rendelkezések megsértése esetén az egyedi vámtarifacsoportok visszavonásának lehetőségét is;

31. úgy véli, hogy a méltányosság és a fenntarthatóság mindenki számára történő biztosítása az egyetlen módja annak, hogy hozzájáruljunk a számos polgár által követelt globális változásokhoz;

32. e tekintetben várakozással tekint a 2021-ben előterjesztendő európai bizottsági javaslat elé, amely egy olyan, az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó hatékony mechanizmus kidolgozását célozza a külső határokon, amely megfelel a WTO szabályainak, valamint képes biztosítani a tisztességes versenyt az egységes piacon működő vállalatok számára, illetve hozzájárulni az európai ipar versenyképességéhez. Az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusnak első lépésben ki kell egészítenie, majd pedig hosszabb távon helyettesítenie kell a szén-dioxid-kibocsátási jogok ingyenes kiosztását és az elsődleges iparágaknak nyújtott áramár-kompensációt;

33. úgy véli, hogy különös figyelmet kell fordítani a vállalati társadalmi felelősségvállalás előmozdítására és az ellátási láncok átláthatóságára is; e tekintetben különösen támogatja az átvilágítási mechanizmusok megerősítésére irányuló, folyamatban lévő európai szintű kezdeményezéseket; véleménye szerint ez ahhoz is szükséges, hogy egyenlő versenyfeltételek alakuljanak ki az uniós belső piacon;

34. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság kinevezte a kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselőt, akinek feladata többek között a fenntartható fejlődésre vonatkozó kötelezettségvállalások megfelelő megvalósításának figyelemmel kísérése, különös tekintettel az éghajlati programra és a munkavállalói jogokra; reméli, hogy a főtisztviselő széles körű és folyamatos működő kommunikációs csatornákat fog létrehozni a helyi és regionális önkormányzatokkal és a civil társadalommal; figyelni fogja, hogy elegendő forrást irányoznak-e elő a főtisztviselő számára ahhoz, hogy teljesíteni tudja célkitűzéseit;

Tisztességes versenyfeltételek biztosítása az uniós vállalkozások számára

35. úgy véli, hogy az EU–Kína átfogó beruházási megállapodás ratifikálása során további garanciákat kell előírni az emberi jogok és a szociális normák tiszteletben tartása tekintetében;

36. hangsúlyozza a tisztességes versenyfeltételek fenntartásának fontosságát, hogy a vállalkozások versenyképesek legyenek a belső piacon és nemzetközi szinten a globális értékláncokban; úgy véli, hogy a meglévő szabályok érvényre juttatására kell összpontosítani, és határozottabban kell mozgósítani a kereskedelemvédelmi eszközöket a harmadik országokban alkalmazott piactorzító gyakorlatok elleni küzdelem érdekében;

37. üdvözli az Európai Parlament és a Tanács között a kereskedelmi szabályok érvényesítésének megerősítéséről szóló rendeletre irányuló jogalkotási javaslatról létrejött megállapodást, amely válasz a WTO Fellebbezési Testülete működésének terén jelenleg tapasztalható patthelyzetre, és amely az olyan kétoldalú vagy regionális kereskedelmi megállapodásokkal összefüggésben is alkalmazandó lesz, ahol egy partner egyoldalúan szankciókat alkalmaz az EU-val szemben és gátolja a megállapodásokban előírt vitarendezési eljárást. Hangsúlyozza, hogy ez a rendelet kiterjeszteni az EU azon képességét, hogy a szolgáltatások és a szellemi tulajdon vonatkozásában megtorló intézkedéseket vezessen be – például vámtarifákat, mennyiségi korlátozásokat és intézkedéseket a közbeszerzés terén is. Támogatja továbbá az Európai Bizottság által bevezetett egyablakos rendszert, amely „a munkavállalói jogok, az éghajlatváltozás és az emberi jogi rendelkezések megsértésének eseteit ugyanolyan szinten kezeli, mint a kereskedelmi partnereink piacra jutásával kapcsolatos panaszokat”;

38. szükségesnek tartja a versenyszabályok felülvizsgálatát a külső versenyképesség kihívásainak, egyes harmadik országok gyakorlatainak és az innovációs ökoszisztémák új körülményeinek fényében; a belső piaci versenynek és a kkv-k európai és globális értékláncokhoz való hozzáféréseinek továbbra is a kiegyensúlyozott, hatékony és független európai versenyszabályok alapvető elemének kell maradnia;

39. egyetért azzal, hogy az EU-nak fel kell vennie a kölcsönösség biztosítása és a protekcionizmus leküzdése érdekében, amikor harmadik országok beszerzési piacaira lép be;

40. hangsúlyozza, hogy a közvetlen külföldi beruházások a növekedés, a munkahelyek és az innováció egyik fő forrását jelentik, ugyanakkor az érzékeny ágazatokban veszélyeztethetik a nemzetbiztonságot és a közrendet az Európai Unióban. Ezért van szükség arra, hogy nemzeti szintű beruházás-átvilágítási rendszereket hozzanak létre;

Jobban fel kell készülni a nemzetközi kereskedelemben való részvétel negatív externáliáira és jobban figyelembe kell venni azokat

41. aggodalommal állapítja meg, hogy a szabadkereskedelmi megállapodások előnyei jelenleg nem érik el az összes régiót, hogy bizonyos gazdasági ágazatok számára gyakran negatív hatások jelentkeznek, valamint hogy a kkv-k nem használják ki teljes mértékben a szabadkereskedelmi megállapodásokban rejlő lehetőségeket és erősebben érinti őket az egyes harmadik országok által elfogadott intézkedések nyomán kialakuló tisztességtelen verseny; sajnálja, hogy az Európai Bizottság közleménye nem javasol megoldásokat a kereskedelmi megállapodások lehetséges negatív hatásainak enyhítésére; ugyanakkor támogatja az Európai Bizottság azon szándékát, hogy digitális eszközöket és online portálokat hoz létre a kkv-k számára, hogy hatékonyabban elősegítse bevonásukat az említett megállapodásokba, valamint hogy új lehetőséget kínál a közbeszerzésekhez való hozzáférésre és megszünteti az említett tisztességtelen versenyt;

42. támogatja az Európai Bizottság azon szándékát, hogy konkrét jogszabályt terjeszt elő a többek között az EU és az Egyesült Királyság közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás kereskedelemmel kapcsolatos rendelkezéseinek érvényesítéséhez;

43. örömmel veszi, hogy az Európai Bizottság kényszerhelyzeti eszközt dolgozott ki;

44. kiemeli, hogy a kkv-k fontos szerepet játszanak az EU nemzetközi kereskedelmi kapcsolataiban, mivel az EU-ból származó összes export több mint 58 %-áért és az EU-ba irányuló összes import több mint 46 %-áért felelősek⁽²⁾. E tekintetben hangsúlyozza, hogy hatékony uniós kereskedelempolitikára van szükség, amely védi a kkv-kat, amelyek sokkal kiszolgáltatottabbak, és sokkal nagyobb mértékben ki vannak téve a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok volatilitásának, mint a nagyvállalatok; ezzel kapcsolatban üdvözli az európai bizottsági közleményben a kkv-kra helyezett hangsúlyt;

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/International_trade_in_goods_by_enterprise_size#Share_of_SMEs_in_total_trade_.28intra_.2B_extra-EU.29.

45. szilárd meggyőződése, hogy felül kell vizsgálni a hatáselemzési modellt, valamint el kell végezni az összes meglévő megállapodás átfogó és mélyreható hatásvizsgálatát (ágazatonként és alágazatonként, az EU-n belüli földrajzi területenként – ország/régió szerint –, a kkv-kra gyakorolt hatás, a társadalmi, a környezeti, az éghajlati és az emberi jogok tiszteletben tartása szempontjából), valamint az összes meglévő megállapodás összesített (ugyanezen kritériumokon alapuló) hatásvizsgálatát annak biztosítása érdekében, hogy az Európai Unió kereskedelempolitikájának irányítása mindenki – úgy a vállalkozások, mint az állampolgárok – javát szolgálja; sajnálja az európai bizottsági közlemény ezzel kapcsolatos hiányosságait; megjegyzi, hogy az Európai Bizottság közleménye az uniós megállapodások alapvető környezeti, ezen belül éghajlati tényezőkre gyakorolt hatásainak csupán utólagos értékelését tervezi; emellett azon fog munkálkodni, hogy jobban megértse a kereskedelempolitika különböző részeinek a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásait, és a kereskedelempolitika foglalkoztatásra és a társadalmi fejlődés különböző aspektusaira gyakorolt hatásaira vonatkozó további elemző munkát – további pontosítás nélkül – is végez majd;

46. úgy véli, hogy különös figyelmet kell fordítani a kkv-k által tapasztalt nehézségekre; támogatja az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy jobban felvértezze magát a kereskedelmi megállapodások visszafejtésének eszközeivel, különös tekintettel a származási szabályokra; szükségesnek tartja, hogy a tagállami és regionális szinten, illetve a kereskedelmi kamarák szintjén meglévő tanácsadási és támogatási szolgáltatások használatával, valamint a külső szakértők igénybevételének megkönnyítésével ki lehessen elégíteni a kkv-knak a harmadik országok piacaira való bejutáshoz szükséges szakértelem iránti igényeit;

47. úgy véli, hogy a 60 országban működő EEN hálózatot (Enterprise Europe Network – európai vállalatok hálózata), valamint a 180 országban működő ETPOA (European Trade Promotion Organisations' Association – Európai Kereskedelemösztönzési Szervezetek Szövetsége) részét képező nemzeti és regionális kereskedelemösztönző szervezetek hálózatát jobban lehetne mozgósítani a kkv-k külföldi piacokra való belépését támogató feladataik keretében. Ehhez hasonlóan az EU-nak „szabadkereskedelmi kapcsolattartó pontokat” kellene létrehoznia a kkv-khoz legközelebb álló szinten, és figyelembe véve a „Gondolkozz kicsiben, cselekedj regionális szinten” elvet. E kapcsolattartó pontok működésében a kereskedelmet előmozdító regionális szervezeteknek vezető szerepet kell játszaniuk;

48. úgy véli, hogy az InvestEU projekt keretében célszerű lenne a nemzetközi terjeszkedésre aspiráló innovatív kkv-kra egyedi megközelítést alkalmazni az ilyen típusú vállalkozások kockázatainak megfelelő fedezése és nemzetközi növekedésük elősegítése érdekében;

49. úgy véli, hogy az uniós zöld megállapodással összefüggésben felül kell vizsgálni a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekre vonatkozó, meglévő állami támogatási keretet a beruházások megkönnyítése és az ilyen típusú vállalatok által végrehajtott szövetkezeti/transznacionális projektek működési költségeinek megtérülése érdekében. Ezzel összefüggésben üdvözli, hogy az Európai Bizottság 2021. február 23-án április 20-ig tartó nyilvános konzultációt indított, és felkérte az érdekelt feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket a közös európai érdeket szolgáló fontos projektekhez nyújtott állami támogatásokról szóló közlemény⁽³⁾ célzott felülvizsgálatára irányuló javaslattal kapcsolatban.

Kelt Brüsszelben, 2021. március 19-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/competition/consultations/2021_ipcei/draft_communication_en.pdf – Link a nyilvános konzultációhoz: <http://bit.ly/3dEFgeM>.